

7/24627
G.K.103



T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

23.03.2020

Sayı : 69602026-610 - 53418718
Konu : Soru Önergesi (7/24627)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :14.02.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.618789 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, İstanbul Milletvekili Sayın Dilşat CANBAZ KAYA tarafından verilen 7/24627 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

EK : Soru önergesi cevabı (1 sayfa)

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

İstanbul Milletvekili Sayın Dilşat CANBAZ KAYA'ya ait 7/24627 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-6) Bakanlığımız sorumluluğunda olan bazı tarım ürünlerine yönelik ihracatta ve ithalatta ticari kalite denetimleri, Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi üzerinden, denetime bahis konusu eşyanın /ürünün tabi olduğu zorunlu standartlar ve 2020/21 sayılı Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliği hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir. Bu kapsamda; yaş meyve ve sebzeler, bitkisel yemeklik yağlar, kuru ve kurutulmuş ürünler, bal, yumurta, defne yağı ve sofralık zeytin olmak üzere 77 ürün standardı kapsamında 149 ürün denetlenmektedir.

Bunun yanında, Tarım ve Orman Bakanlığınca gerçekleştirilen gıda güvenliği ve zirai karantina denetimlerinden farklı olarak ticari kalite denetimleri kapsamında ürünlerin sınıf, boy, tip bilgisinin yanı sıra etiketlemeye ilişkin özelliklerine bakılmaktadır. Bu denetimler ithalatta gümrük sahalarında gerçekleştirilirken, ihracatta denetim başvurusunu takiben en geç yirmi dört saat içerisinde depo, antrepo, liman veya işleme yerinden denetlemeye en elverişli olanında yapılmaktadır.

Denetimlerde, ticari kaliteye ilişkin renk, boy, meyve eti sertliği veya şeker/asit oranı gibi özelliklerin bir kısmı fiziksel ve kimyasal muayene şeklinde işletmede gerçekleştirilirken; kuru ve kurutulmuş ürünlerde kuru madde, kül veya kükürt tayini, bitkisel yağlarda ise yağ asidi kompozisyonu gibi ileri analizler; bu amaçla alınan numuneler üzerinden Bakanlık laboratuvarlarının yanı sıra Bakanlıkça yetkilendirilmiş laboratuvarlar veya Türk Akreditasyon Kurumu'na akredite edilmiş kamu veya özel laboratuvarlarda yapılmaktadır.

Bu itibarla, Türk malı imajının korunması misyonu çerçevesinde zaman zaman Rusya Federasyonu dahil ülke spesifik önlemler alınmakta olup bu kapsamda sürekli ya da dönemsel şekilde Risk Analizi kıstasları değiştirilerek denetimlerin etkinliği artırılmaktadır. Bu kapsamda, Rusya Federasyonu'na domates ihracatımızda %100 denetim uygulanmaktadır.

Bunun yanında, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından karantina zararlılarına karşı üretim ve paketlenme işlemlerine yönelik bir dizi tedbirlerin yer aldığı "Eylem Planı" 01.01.2019 tarihi itibarıyla hayata geçirilmiştir. Ayrıca Rus heyetlerce ülkemiz üretim ve paketlenme tesisleri ile gümrükleme işlemleri kapsamında limanlara yönelik müteaddit defalar gerçekleştirilen saha ziyaretlerine Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından eşlik edilerek sorunun çözümüne ilişkin ortak çalışmalar yürütülmüştür. Söz konusu çalışmalar neticesinde; 2018 yılında gerçekleşen yaş meyve ve sebze iadesi 2019 yılında yaklaşık %83 oranında azalmıştır.

Diğer taraftan, 2010 yılında Rusya Federasyonu'na 990.000.000 \$ olan tarım ürünleri ihracatımız, 2019 yılında %3'lük artışla 1.020.000.000 \$ olarak tezahür etmiştir.

Ayrıca, Gümrük Kanunu'nun 168'inci maddesi ile serbest dolaşımda bulunan eşyanın, Türkiye Gümrük Bölgesinden ihraç edildikten sonra üç yıl içinde yeniden serbest dolaşıma girmesi halinde ve beyan sahibinin talebi üzerine ithalat vergilerinden muaf tutulacağı hüküm altına alınmış; kesin ihracı yapıldıktan sonra geri gelen eşyanın ispatına ilişkin hükümler ise Gümrük Yönetmeliği'nin 446'ncı maddesiyle belirlenmiştir. Buna göre, "gönderildiği ülkede yürürlükte olan mevzuat nedeniyle serbest dolaşıma girememesi veya kullanıma arz edilememesi" durumu, ispat koşullarından biri olarak sayılmıştır.

Bu kapsamda, varış ülkesinin mevzuatına yönelik taleplerin karşılanmaması ve benzeri sebeplerle ülkemize iade edilen ürünler, gümrük beyanı ve kontrolleri açısından ilk kez serbest dolaşıma giren eşya ile aynı prosedüre tabi tutulmakta olup özellikle yaş meyve sebze gibi bozulabilir nitelikteki eşyanın geri gelmesi durumunda, söz konusu eşyanın bekleme dolayısıyla zarar görmemesini teminen, gümrüklerde yapılan işlemler açısından gerekli önceliğin sağlanması hususunda tüm Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlükleri talimatlandırılmıştır.

Bunun yanında, kesin ihraç edildikten sonra çeşitli nedenlerle alıcı firma/ülke tarafından mahrece iade şeklinde geri gönderilen tarımsal ürünler 03.12.2011 tarihli ve 28131 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak 15.03.2012 tarihinde yürürlüğe giren “Bitki Karantina Yönetmeliği”, hayvan ve hayvansal ürünler 17.12.2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Hayvan ve Ürünlerin Ülkeye Girişinde Ön Bildirim ve Veteriner Kontrollerine Dair Yönetmelik” kapsamında giriş kontrolüne tabi tutulduğu için, söz konusu husus Tarım ve Orman Bakanlığı’nın uhdesinde yer almaktadır.

Öte yandan, 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu kapsamında istatistiksel bilgilerin saklanması, kullanıcıya sunulması, söz konusu alanlara ilişkin sistemlerin geliştirilmesi ve bu amaçla ulusal ve uluslararası bir bilgi ağı ve bilgi akış sisteminin oluşturulmasını koordine etme görevi Türkiye İstatistik Kurumuna verildiğinden soru önergesine konu dış ticaret verilerine bahsi geçen kurumun internet adresinden ulaşılabilir.